

A **kötelesrész értékével** a kiadásra kötelezett örökös **örökrészenek értékét** csökkenteni kell. Az az örökös, aki a kötelesrészre jogosult követelését a hagyatékhoz nem tartozó készpénzzel vagy más ellenszolgáltatással elégíti ki, visszterhes vagyónátruházási, míg a kötelesrészre jogosult öröklési illetéket köteles fizetni.

6. Az öröklési illeték mértéke¹⁹

Az öröklési illeték általános mértéke az egy-egy örökösnek, hagyományosnak juttatott örökség tiszta értéke után **18 százalék**.

A **lakástulajdon és a lakástulajdonhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog** öröklésekor az öröklési illeték mértéke **9 százalék**.

Gépjármű, pótkocsi tulajdonjogának, vagyoni értékű jogának öröklése esetén az illeték mértéke a gépjármű és pótkocsi visszterhes vagyónátruházási illetékének kétszerese. Ezt a gépjármű korának és a motor teljesítményének alapján kell meghatározni.

A gépjárművet, pótkocsit terhelő haszonélvezet, használat, illetve üzemeltetési jog megszerzése esetén a jogszabályban²⁰ meghatározott illetékek 25 százalékát kell fizetni.

7. A hagyaték bejelentése²¹

Ha a hagyatékot közjegyző vagy bíróság adja át, azt a közjegyző, illetve a bíróság jelenti be a NAV-nak.

A közjegyzőnek a teljes hatályú hagyatékátadó végzést, a bíróságnak a hagyatéki vagy tulajdonjogi perben hozott határozatát a jogerőre emelkedéstől, véglegessé válástól számított 15 napon belül kell megküldenie a NAV-hoz.

A végzéshez, határozathoz csatolni kell a hagyatéki leltár másolatát, a végrendelet, osztályos egyezség, illetőleg hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyv hitelesített, teljes másolatát is. Ugyanezeket a szabályokat kell alkalmazni a póthagyatéki eljárásban keletkezett hagyatékátadó végzés megküldésekor is.

Az öröklés után járó illetéket az az adóigazgatóság szabja ki, amelynek illetékességi területén a hagyatékot átadó közjegyző székhelye van.

Vannak esetek, amikor **az örökös köteles bejelenteni a hagyatékot** a NAV-nak.

¹⁹ Itv. 12. §.

²⁰ Itv. 24. § (1) és (2) bekezdés.

²¹ Itv. 89-90. § és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szerveinek hatásköréről és illetékességéről szóló 485/2015. (XII. 29.) Korm. rendelet 29. §.

Valamennyi örökös, külön-külön, az **örökhagyó halálától számított 90 napon belül** köteles a „**hagyatéki kimutatás**” (HK) nyomtatványon a NAV-nak bevallást adni, vagy a hagyatéki eljárás lefolytatását a közjegyzőnél kérni, ha **a közjegyző a hagyatéki eljárást nem köteles hivatalból megindítani, de az egy örökösnek jutó ingóörökség a 300 000 forint forgalmi értéket meghaladja.**

Erre az örököst a halálesetet követő meghallgatás, illetve leltározás során a leltározásra jogosult szerv köteles figyelmeztetni. Ezt az eljárást során a kiállított iraton is fel kell tüntetni.

Az örökös ahhoz az adóigazgatósághoz tesz bejelentést, amelynek illetékességi területén az örökhagyó utolsó belföldi állandó lakóhelye volt. Ennek hiányában a NAV vezetője jelöli ki az illetékes adóigazgatóságot.

A hagyatéki kimutatásban bejegyzett adatokat a NAV bizonyos esetekben jogosult felülvizsgálni. Ezzel kapcsolatban ellenőrzést is végezhet, az adóigazgatási rendtartásról szóló törvény rendelkezései alapján.

Ha a hagyatéki eljárást sem hivatalból, sem kérelemre nem kell megindítani, a közjegyző a hozzá beterjesztett hagyatéki kimutatást a NAV-nak továbbítja.

8. Az illeték megfizetése

8.1. Ügyiratra feljegyzett döntés²²

Az öröklésiilleték-mentes ügyekben – a 4.1. pont 7. alpontja szerinti feltételes illetékmentesség kivételével – a NAV nem ad ki fizetési meghagyást, a NAV az illetékmentesség megállapításáról szóló döntését az ügyiratra jegyzi fel.

Ebből következően az egyenes ági rokonokat és túlélő házastársat, bejegyzett élettársat érintő öröklési ügyekben az adózók főszabályként nem értesülnek az illetékmentesség NAV általi megállapításáról. Kérelemre azonban az ügyiratra feljegyzett döntésről külön **illeték vagy díj megfizetése nélkül, postai úton másolatot kaphatnak.**

8.2. Fizetési meghagyás²³

A megfizetendő illetékről és a mulasztási bírságról **fizetési meghagyást (határozatot) kell kiadni.** A fizetési meghagyás tartalmazza az illeték megállapításánál figyelembe vett adatokat és az alkalmazott jogszabályokat.

Az illeték a határozat véglegessé válását követő 15. napon válik esedékessé, azaz az adózót **a határozat kézbesítését követő 30. naptól terheli az illetékfizetési kötelezettség.**

²² Itv. 78. §.

²³ Itv. 78. §.